

ЯК

упоратися з неслухняною ДИТИНОЮ

МОЖЛИВО
твердо й
одночасно
з любов'ю
виховувати
дітей і
підтримувати
дисципліну
вдома.
Просто
всім батькам
необхідно
розробити
план дій

Джеймс Добсон

Брайт ★ Букс

ДЖЕЙМС ДОБСОН

упоратися
з неслухняною
ДИТИНОЮ

Київ
БРАЙТ СТАР ПАБЛІШІНГ
2013

**TEMPER YOUR CHILD'S TANTRUMS,
RUSSIAN COPYRIGHT © 1986 BY DR. JAMES DOBSON**

**Russian edition © 2012 by Bright Star Publishing Ltd.
with permission of Tyndale House Publishers, Inc.
All rights reserved.**

УДК 27-42-445
ББК 86.37-43

ДЖЕЙМС ДОБСОН

Д 57 Як упоратися з неслухняною дитиною/Пер. з англ. Є. і С. Прішенків. – К.: Брайт Стар Паблішинг, 2013. — 88 с.
ISBN 978-966-2665-18-5

Ця книга допоможе батькам, перед якими хоча б раз поставало питання, як заспокоїти свою вередливу дитину. Доктор Джеймс Добсон, ведучий відомої радіопередачі «У фокусі – сім'я», поділиться з вами кількома порадами, як твердо й водночас із любов'ю виховувати дітей і підтримувати дисципліну в домі. Дайте своїм дітям відчуття, що ви баєте про них і наставляєте на правильний шлях, і вони дякуватимуть вам за це до кінця своїх днів.

Эта книга поможет родителям, которые хотя бы раз задавались вопросом, как успокоить своего капризного ребенка. Доктор Джеймс Добсон, ведущий известной радиопередачи «В фокусе – семья», поделится с вами несколькими советами по поводу того, как твердо и одновременно с любовью воспитывать детей и поддерживать дисциплину в доме. Дайте своим детям почувствовать, что вы заботитесь о них и направляете на верный путь, и они будут благодарны вам за это до конца своих дней.

УДК 27-42-445
ББК 86.37-43

Усі цитати зі Святого Письма відповідають українському перекладу І. Огієнка

Ця книга не може бути використана повністю чи частково у будь-якому вигляді без письмової згоди автора

Джеймс Добсон
Як упоратися з неслухняною дитиною

Переклад з англ. Є. і С. Прішенків
Редактор О. Пасічник
Коректор І. Кривошеїна
Верстка О. Мумінової
Дизайн В. Кириченко
Фото на обкладинці Plike, Shutterstock.com

Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 3,04.

ТОВ «Брайт Стар Паблішинг»
А/с 87, Київ 02002, Україна. Тел.: (044) 593 2061.
E-mail: info@brightstar.com.ua
Свідоцтво ДК №3990 від 23.02.2011

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «Фірма «Гранма».
Ук раїна, Київ, просп. Повітрофлотський, 94а

ISBN 978-0-8423-6994-7 (англ.)
ISBN 978-966-2665-18-5

© by Dr. James Dobson, 1986
© Брайт Стар Паблішинг, 2013

ЗМІСТ

Вступ. Усім батькам необхідно створити план дій..	5
Розділ перший. Битва характерів	9
Розділ другий. Карати чи не карати – от у чім питання	20
Розділ третій. Виховання дітей різного віку.....	28
Розділ четвертий. Тендітний і вразливий дух дитини	51
Розділ п'ятий. Найпоширеніша помилка батьків – як її уникнути?	62
Розділ шостий. Чи завжди мають рацію фахівці з виховання дітей?	76
Запитання та відповіді	81
Посилання	85
Про автора	87

ВСТУП

УСІМ БАТЬКАМ НЕОБХІДНО МАТИ ПЛАН ДІЙ

Жінка з сімома крикливими дітьми сіла в автобусі позаду мене. Її скуйовджене волосся й змучене обличчя свідчили, що вона вкрай виснажена. Коли жінка проходила повз мене зі своїм галасливим виводком, я запитав: «Усі ці діти ваші, чи просто везете їх на пікнік?».

Вона із сумом подивилася на мене: «Всі вони — мої, і, повірте, такого пікніка ворогу не побажаєш!».

Я з розумінням усміхнувся їй, бо добре знав, про що йдеться. Маленькі діти мають дивовижну здатність бути подразниками для нервової системи дорослих. Вони можуть бути надміру галасливими, влаштовувати у домі неймовірний розгاردіаш, часто сваритися одне з одним і вчиняти істерики. У них більше енергії у маленькому пухленькому мізинчику, ніж у всьому втомленому тілі їхньої мами.

ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ: ЦЕ СКЛАДНІШЕ, НІЖ ЗДАЄТЬСЯ

Безперечно, діти — це величезне щастя, але щоби виростити їх достойними громадянами суспільства, вам доведеться вкласти в них *найкраще*, що у вас є: час, зусилля й гроші.

Людам, які ще не мають дітей, їхнє виховання може видатися сміхотворно простим завданням. Такі люди нагадують мені чоловіка, котрий, вперше в житті побачивши гру в гольф, заявив: «Все досить просто. Потрібно лише запустити невеликий білий м'ячик у напрямку лунки». Потім він підійшов до м'ячика, замахнувся ключкою й запустив «невеликий білий м'ячик» метрів на чотири вліво від лунки. Тому маю попередити тих, кому ще не пощастило стати батьками: виховання дітей — важче завдання, ніж видається на перший погляд.

6 } ЯК УПОРАТИСЯ З НЕСЛУХНЯНОЮ ДИТИНОЮ

Отже, виховання дітей – вартісне й складне заняття. Невже це означає, що я раджу молодим подружнім парам залишатися бездітними?

Аж ніяк! Люди, що люблять дітей і хочуть стати батьками, не мають боятися викликів, що нероздільні з народженням дитини. Я, батько двох дітей, можу запевнити, що в моєму житті не було прекраснішої миті, ніж та, коли зазирнув в оченята новонародженої донечки, а через п'ять років – в очі свого сина.

Чи є щось більш захопливе, ніж спостерігати, як ці крихітні створіння розквітають, ростуть, пізнають довколишній світ і вчаться любити?

Нема в світі більшої нагороди, ніж моменти, коли мій маленький син чи донечка залазять мені на коліна, коли сиджу біля каміна, обіймають за шию і шепочуть: «Я люблю тебе, татку».

Так, діти – це дороге задоволення, але те, що вкладаєте в них, повернеться сторицею. До того ж ніщо насправду цінне не дається нам задарма.

У ПОШУКАХ СТРАТЕГІЙ

Лева частка хвилювань, пов'язаних із вихованням дітей, спричинена тим, що ми не маємо добре продуманого плану чи «стратегії», щоби неухильно дотримуватись її, незважаючи на обставини. Тож коли настають звичайні неминучі труднощі, намагаємось упоратись із ними методом проб і помилок.

Батьки, що користуються таким методом, нагадують мені пілота-аматора, який часто літав на своєму одномісному літаку. Якось надвечір, коли сонце вже сідало за гори, він вирішив приземлитися на невеликому летовищі, однак через густий туман не зміг розгледіти посадкову смугу. Його літак не мав сигнальних вогнів, а на летовищі не було чергового, який запалив би їх уздовж смуги, помітивши літак.

Пілот зробив ще одне коло над летовищем, намагаючись приземлитися вдруге, але на той час темрява вже стала майже непроглядною. Зо дві години кружляв він над летовищем у суцільній п'їтмі, розуміючи, що, тільки-но закінчиться пальне, на нього чекає неминуча загибель.

І раптом, коли пілота вже охопила паніка, трапилося диво. Хтось унизу почув гудіння літака й зрозумів, що пілот потрапив у скрутне становище. Той милосердний чоловік почав їздити автомобілем з увімкнутими фарами вздовж посадкової смуги, показуючи горе-пілоту її

розташування, а потім зупинився на її краю й заблимав фарами, даючи орієнтир для посадки.

Я пригадую цю історію щоразу, коли вночі приземляюся у великому авіалайнері на посадкову смугу. Визираючи у віконце, бачу зелені вогні, що окреслюють посадкову смугу, підказуючи командирі екіпажу, куди скеровувати літак. Якщо він не виїжджатиме за освітлені вогнями межі смуги, все буде добре. Він може безпечно керувати літаком у межах освітленої ліхтарями зони, але якщо різко зверне вліво чи вправо, літак зазнає катастрофи.

Чи не те саме мають робити батьки? Нам потрібні чіткі межі, що підказуватимуть, у якому керунку провадити свою сім'ю. Нам потрібні певні *принципи керівництва*, що допоможуть виховати дітей здоровими й достойними членами суспільства.

НАДІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ ДИТИНИ-НЕПОСИДИ

Я написав цю книжку, аби поділитися принципами, що допоможуть вам стати грамотними батьками. Найдетальніше ми поговоримо про виховання «неслухняних» дітей. Більшість батьків має, принаймні, одного малюка, котрий, народився, як їм видається, із власною чіткою уявою про те, як усе має відбуватися у світі, й нетерпимістю до всіх, хто з ним не погоджується. Ще немовлям він починає кричати, коли мама припізнюється із годуванням, і вимагає, щоби хтось цяцькався з ним увесь день. Пізніше, коли такий упертюх підрастає, він оголошує війну всім формам влади — вдома й за його межами, а найбільшою радістю для нього є нагода розмалювати нові шпалери чи скупати в унітазі кішку. Його батьки часто почуваються винними, непокояться й переймаються, де схибили, чому їхнє життя суттєво відрізняється від ідилії, намальованої уявою.

Давайте простежимо за розвитком такого непосиди від немовляти, потім у дошкільний період, у перші роки початкової школи й аж до передпідліткового віку. Особисто я переконаний, що «неслухняна» дитина, як правило, має більший творчий потенціал і силу духу, ніж його поступливіші брати й сестри, але батьки мають допомогти їй скерувати свою енергію в потрібне русло та приборкати свій норовливий характер. Саме з цією метою написана книга, яку ви тримаєте у руках.

Загалом і зокрема, мета цього кишенькового довідника — дати *практичні* поради й підказати шляхи розв'язання певних проблем тим батькам, що відчувають труднощі у процесі виховання дитини й не

8 } ЯК УПОРАТИСЯ З НЕСЛУХНЯНОЮ ДИТИНОЮ

знають, із ким порадитися. Можливо, ця книга стане освітленою посадковою смугою для багатьох батьків-«пілотів», що кружляють у суцільній пітьмі десь у нічному небі.